

PROGRAMA GALEGO MUNICIPIOS SAUDABLES E SOSTIBLES 2000-2006

XXVIII CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL

Allariz (Ourense), 22-25 maio 2006

Auspiciado pola

Recoñecido con 2 créditos de libre configuración pola

UNIVERSIDADE
DE VIGO

Recoñecido como Curso de
Relevancia Administrativa

Asociación Española de Ciencias Administrativas
Instituto Internacional de Ciencias Administrativas Sección Española

Patrocinador oficial

Colaboran na organización

DEPUTACIÓN PROVINCIAL
DE OURENSE

CONCELLO DE
A BOLA

CONCELLO DE
PADERNE DE ALLARIZ

CONCELLO DE
XUNQUEIRA DE AMBÍA

CONCELLO DE
BAÑOS DE MOLGAS

CONCELLO DE
MACEDA

CONCELLO DE
RAIRIZ DE VEIGA

CONCELLO DE
TABOADELA

CONCELLO DE
VILAR DE SANTOS

CONCELLO DE
XUNQUEIRA
DE ESPADANEDO

Concellos invitados

CONCELLO DE
O BARCO DE VALDEORRAS

CONCELLO DE
OURENSE

CONCELLO DE
RIBADAVIA

CONCELLO DE
VERÍN

Director

Prof. Dr. Francisco Peña

PRESENTACIÓN

Cada día ten maior importancia o coñecemento do medio ambiente dunha comunidade, xa que é un condicionante do seu benestar social, sanitario e económico (o medio ambiente como xerador de actividades capaces de producir emprego, renda, saúde e benestar á poboación). A industrialización e a urbanización modificaron o medio dando orixe a problemas ambientais de primeira orde (o efecto invernadoiro e cambio climático, a destrucción da capa de ozono estratosférica, o transporte de contaminantes, a desertización, etc.) que é preciso corrixir, así como evitar que as actividades futuras orixinen máis deterioracións no noso contorno a través dunha política preventiva que permita un desenvolvemento sostido e equilibrado e teña como obxectivos a protección da saúde do home e a conservación de todos os recursos que condicionan e sustentan a vida. Para acadar os obxectivos do VI Programa Comunitario de Acción en materia de medio ambiente para 2001-2010, ademais da consideración das disposicións lexislativas vixentes e de aspectos tecnolóxicos inclúense actuacións tales como o aumento de diálogo coa empresa, fomento de acordos voluntarios, participación da opinión pública, acceso á información ambiental, etc. A empresa ten unha especial responsabilidade diante do medio ambiente ao ser consumidora de recursos, ademais de fonte de emisións e residuos; pero tamén é orixe de coñecementos científicos e tecnolóxicos, así como de positivos impactos socioeconómicos; o cal levou a moitas empresas a integrar a política ambiental nas estratexias corporativas adoptando criterios de protección da contorna na planificación de actividades e toma de decisións, o que implica tamén ás asociacións empresariais, xa que a protección do medio ambiente na empresa constitúe unha responsabilidade corporativa.

A Oficina Rexional para Europa da OMS, baseándose nas iniciativas de Cidades Saudables, e tendo en conta as experiencias dos plans de sanidade ambiental locais e os programas da Axenda 21 existentes nalguns países europeos, decidiu apoiar ás entidades locais e rexionais para acadar os obxectivos do desenvolvemento sostible; sendo esta unha oportunidade máis, de concienciar os concellos galegos da importancia de asumir esta filosofía na súa xestión, a través da posta en marcha do **Programa Galego Municipios Saudables e Sostibles 2000-2006**, que leva consigo:

- **Un primeiro nivel de actuación:** de formación e reciclaxe de técnicos en medio ambiente e saúde, e de todos os axentes sociais implicados na tarefa de protexer e conservar o medio ambiente, a través da realización do XXVIII Curso de Saúde Ambiental en Allariz, co obxectivo de contribuír a mellorar a xestión e as condicións de vida dos cidadáns da Comarca de Allariz-Maceda e municipios limítrofes.
- **Un segundo nivel de actuación:** de participación cidadá, a través da realización dunha conferencia-coloquio e unha exposición sobre o medio ambiente natural galego, co obxectivo de propiciar a participación activa de toda a ciudadanía da Comarca de Allariz-Maceda e municipios limítrofes.
- **Unha recomendación:** que os concellos adquieran o compromiso de adhesión á Carta de Aalborg e inicien o desenvolvemento da Axenda 21 Local, levando a cabo como primeiro paso un diagnóstico ambiental, para coñecer cal é a situación real existente da que se parte, coa finalidade de adoptar as medidas correctoras pertinentes que permitan corrixir as deficiencias detectadas.

Co fin de abordar e debater algúns dos problemas prioritarios que ten a Comarca de Allariz-Maceda e municipios limítrofes, organízase este curso que, está deseñado de acordo cos principios da Carta Europea sobre Medio Ambiente e Saúde, e a Carta de Aalborg cara á sostibilidade, e dirixido a todos aqueles que traballan ou están interesados no medio ambiente. Finalmente, destacar a necesidade de unir esforzos por parte de responsables políticos, empresarios, científicos, educadores, profesionais, comunicadores, ecoloxistas, así como a participación activa dos cidadáns, en prol de conseguir un medio ambiente saudable para todos os galegos, mellor legado para xeracións vindeiras.

Prof. Dr. Francisco José Peña Castiñeira ()*

RESPONSABLE PROGRAMA GALEGO MUNICIPIOS SAUDABLES E SOSTIBLES 2000-2006.

(*) Fundador no ano 2000 desta iniciativa itinerante por toda a xeografía galega. Pionero e impulsor da saúde ambiental en Galicia, debido á súa dilatada traxectoria académica e profesional, tras 27 anos de actividade e labor desenvolvido, ten acreditado un recoñecido prestixio e é ben coñecido en medios nacionais e internacionais como un avanzado ambientalista, pola súa contribución ós sectores medio ambiente e saúde na triple vertente docente, investigadora e educativa, que se traduciuc, entre outros, no recoñecemento da OMS pola súa valiosa contribución ao proxecto europeo "Healthy Cities", na obtención de oito premios de investigación científica e oito distincións e recoñecementos, e na publicación de 40 libros (13 como autor e 27 como director/coordinador), 151 publicacións científicas e 69 artigos de divulgación relacionados coa problemática hixiénico-ambiental. Doutor en Farmacia pola Universidade de Santiago de Compostela, especialista universitario en Toxicoloxía pola Universidad Complutense de Madrid, diplomado en Sanidade pola Escuela Nacional de Sanidad, académico correspondente da Real Academia de Medicina e Cirurxía de Galicia do Instituto de España, socio numerario da Sociedad Española de Sanidad Ambiental, ex-profesor de Hixiene e Sanidade Ambiental da Universidade de Santiago de Compostela, ex-director do Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia (CEIDA) con sé no Castelo de Santa Cruz de Oleiros. En calidade de experto en sanidade ambiental foi vocal do Consello Galego de Medio Ambiente da Xunta de Galicia e membro do Comité Científico do I Congreso Mundial de Saúde e Medio Ambiente Urbano. Formou parte do Acordo da V Sesión da Comisión Mixta de Cooperación Técnico-Científica entre Italia e España no apartado Protección Ambiental, tendo realizado diversas estadías de investigación no Laboratorio de Igiene Ambiental do Istituto Superiore di Sanità (Roma). Levou a cabo a organización e dirección técnica-científica de máis de 150 plans, proxectos, programas e actividades de formación, investigación e educación ambiental en Galicia. Elaborou un Plan de formación, investigación e educación ambiental para a Secretaría Xeral para a Protección Civil e o Medio Ambiente da Xunta de Galicia. Puxo en marcha un Plan de formación ambiental na Escola Galega de Administración Pública. Dirixiu un Plan de actividades sobre medio ambiente da Fundación Semana Verde de Galicia no Recinto Feira Internacional de Galicia. Director do Programa de Formación Ambiental das Patrullas Verdes do Concello de Caldas de Reis (Pontevedra). Profesor de "Medio Ambiente e Saúde" de CEPADE – Universidad Politécnica de Madrid.

PROGRAMA

LUNS, 22 MAIO 2006

16,00 h.: ACREDITACIÓN E ENTREGA DA DOCUMENTACIÓN.

16,30 h.: ACTO INAUGURAL, a cargo de *D. Francisco García Suárez*, Alcalde-Presidente do Concello de Allariz; representantes de Caixa Galicia, organismos, entidades e empresas colaboradoras.

16,45 h.: CONFERENCIA INAUGURAL: “Radiografía ambiental de Galicia: propostas de mellora”.

PROF. DR. D. FRANCISCO JOSÉ PEÑA CASTIÑEIRA

18,00 h.: MESA REDONDA I: “A empresa ante o reto ambiental do século XXI: a súa contribución ao desenvolvimento sostenible de Galicia”.

MODERADOR: D. JOSÉ JAVIER PÉREZ BOUZAS

Presidente da Asociación de Empresarios do Parque Empresarial de Allariz.

RELATORES:

- “A certificación medioambiental: un compromiso necesario na sociedade actual”.

D. JOSÉ CARLOS ARIAS-CAMISÓN HERNÁNDEZ

Auditor Xefe de Calidade e Medio Ambiente do Centro de Certificación de APPLUS⁺ - Zona Noroeste.

- “A realidade dos sistemas de xestión medioambiental en Galicia: a experiencia de AENOR”.

D. JOSÉ ENRIQUE RODRÍGUEZ COELLO

Auditor Xefe de Sistemas de Xestión Medioambiental de AENOR en Galicia.

- “As enerxías renovables en Galicia: situación actual e perspectivas de futuro”.

DRA. Dª. ROSA NÚÑEZ PARDO DE VERA

Técnico da ÁREA de Enerxías Renovables do Instituto Enerxético de Galicia (INEGA).

- “A limpeza das superficies abandonadas e a súa reutilización con fins agrarios, gandeiros e forestais: a biomasa como combustible para a xeración de enerxía eléctrica e calor”.

D. BERNARDO VARELA LÓPEZ

Concelleiro de Medio Ambiente e Servizos do Concello de Allariz.

MARTES, 23 MAIO 2006

16,30 h.: TEMA I: “Importancia dos sistemas de abastecemento hídrico e de saneamento en relación coa saúde pública e o medio ambiente: vixilancia e control sanitario das augas de consumo humano e depuración das augas residuais urbanas”. PROF. DR. D. FRANCISCO JOSÉ PEÑA CASTIÑEIRA

18,00 h.: MESA REDONDA II: “A calidade das augas en Galicia: elemento crítico para o desenvolvemento”.

MODERADOR: PROF. DR. D. LUIS RODRÍGUEZ MÍGUEZ

Académico Numerario da Real Academia de Medicina e Cirurxía de Galicia.

RELATORES:

- “Plan de saneamento de Galicia 2000-2015: a súa aplicación na Comarca de Allariz-Maceda”.

PROF. D. FRANCISCO ALONSO FERNÁNDEZ

Subdirector Xeral de Programación e Proxectos de Augas de Galicia da Consellería de Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostible da Xunta de Galicia. Profesor da Universidade de Vigo.

- “Xestión do ciclo integral da auga: experiencias nalgúns municipios galegos”.

D. HENRY LAÍÑO LÓPEZ

Xerente de Zona Galicia Este de Aguagest.

- “ETAP e EDAR municipais de Allariz: eficacia dos procesos de depuración das augas potables e residuais e a súa xestión”.

D. CARLOS AYMERICH RICO

Xefe de Explotación de Instalacións de Espina & Delfín, S.L.

D. ENRIQUE IGLESIAS PÉREZ

Xefe de Servizo de Espina & Delfín, S.L. de Allariz-San Cibrao-Cartelle.

- “Eficacia das plantas depuradoras compactas e prefabricadas na depuración de augas residuais domésticas para pequenos núcleos de poboación”.

D. RAMÓN JAVIER SÁNCHEZ CONDE

Departamento de Desarrollo de SMA-Soluciones Medioambientales y Aguas, S.A.

D. GONZALO ALFONSÍN SOLÍÑO

Departamento de Medio Ambiente de Facet Ibérica, S.A.

MÉRCORES, 24 MAIO 2006

10,00-14,00 h.: VISITAS PRÁCTICAS:

- ETAP e EDAR municipais de Allariz, xestionadas por Espina & Delfín, S.L.
- Parque Etnográfico do Río Arnoia (Allariz).
- Escola Silvopastoril do Rexo (Allariz).
- Ecoespazo do Rexo (Allariz).

16,30 h.: TEMA 2: “A contaminación acústica en Galicia: prevención e loita”.

PROF. DR. D. FRANCISCO JOSÉ PEÑA CASTIÑEIRA

18,00 h.: MESA REDONDA III: “A xestión dos residuos en Galicia: situación actual e perspectivas de futuro”.

MODERADORA: PROF^a. DRA. D^a. MARÍA JULIA MELGAR RIOL

Profesora Titular de Toxicoloxía, Coordinadora de Desenvolvemento Sostible e Vicedecana da Facultade de Veterinaria da Universidade de Santiago de Compostela - Campus de Lugo.

RELATORES:

- “Xestión integral dos residuos urbanos en Galicia”.

PROF. DR. D. FRANCISCO JOSÉ PEÑA CASTIÑEIRA

- “Xestión dos residuos industriais en Galicia”.

D. JUAN MOGIN DEL POZO

Director Técnico do Grupo Toysal.

- “Reciclaxe e tratamento do vidrio en Galicia”.

D. JUAN CARLOS FERNÁNDEZ GONZÁLEZ

Director Técnico de Danigal Vidrio, S.L.

- “Importancia da sensibilización cidadá na xestión do lixo en Galicia”.

D. JESÚS COTELO CASTIÑEIRA

Consultor do Departamento de Medio Ambiente de Applus+ Norcontrol, S.L.U.

XOVES, 25 MAIO 2006

10,00-14,00 h.: VISITAS PRÁCTICAS:

- Central de Coxeneración de Allarluz, S.A. (Allariz).
- Planta de Reciclaxe de Vidrio de Danigal Vidrio, S.L. (Verín).

16,30 h.: TEMA 3: “A xestión ambiental na Administración Local de Galicia”.

PROF. DR. D. FRANCISCO JOSÉ PEÑA CASTIÑEIRA

18,00 h.: MESA REDONDA IV: “Posta en común sobre a problemática ambiental de Galicia: posibles solucións”.

MODERADOR: D. JULIÁN MAYOR BALVÍS

Xefe do Departamento de Medio Ambiente, Calidade e Prevención de Riscos Laborais de Novotec Consultores, S.A. - Dirección Rexional Noroeste-Galicia.

RELATORES:

- “O monte como fonte de recursos cara ao desenvolvemento sostible do medio rural galego”.

ILMO. SR. D. ALBERTE BLANCO CASAL

Director Xeral de Montes e Industrias Forestais da Consellería de Medio Rural da Xunta de Galicia.

- “A protección e conservación dos espacios naturais protexidos en Galicia”.

ILMO. SR. D. XOSÉ BENITO REZA RODRÍGUEZ

Director Xeral de Conservación da Natureza da Consellería de Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostible da Xunta de Galicia.

- “Reformas das estruturas agrarias galegas e o seu impacto no medio ambiente”.

ILMO. SR. D. XOSÉ CARBALLIDO PRESAS

Director Xeral de Estructuras e Infraestructuras Agrarias da Consellería de Medio Rural da Xunta de Galicia.

- “Contribución da Deputación Provincial de Ourense ao desenvolvemento sostible da provincia de Ourense”.

D. ANTONIO MANUEL ESTÉVEZ PRIETO

Técnico de Conservación Natural, Medio Ambiente e Enerxía da Deputación Provincial de Ourense.

- “O compromiso medioambiental de Paradores co turismo sostible”.

D. JULIO CÉSAR CASTRO MARCOTE

Director do Parador de Santo Estevo.

- “Recuperación do Casco Histórico-Artístico de Allariz e o seu río. A experiencia do proceso de elaboración da Axenda 21 Local”.

D. FRANCISCO GARCÍA SUÁREZ

Alcalde-Presidente do Concello de Allariz.

20,00 h.: ACTO DE CLAUSURA E ENTREGA DE DIPLOMAS

ACREDITATIVOS, a cargo de D. Francisco García Suárez, Alcalde-Presidente do Concello de Allariz; Excmo. Sr. D. Andrés Mazaira Castro, Vicerreitor de Planificación e Desenvolvemento do Campus de Ourense-Universidade de Vigo; directores xerais, alcaldes dos concellos participantes e invitados, representantes de Caixa Galicia, organismos, entidades e empresas colaboradoras; e a continuación servirase un coctail con productos da zona.

INFORMACIÓN XERAL

OBXECTIVOS

- Integración da dimensión dos aspectos ambientais da saúde na formación e reciclaxe de técnicos en medio ambiente e saúde, coa finalidade de actualizar a súa formación e adecuar as esixencias que demanda a sociedade actual, para que contribúa a mellorar a xestión e as condicións de vida urbana dos cidadáns.
- Establecer un foro de debate e estudo que trate a situación medioambiental da Comarca de Allariz-Maceda e municipios limítrofes, dos seus problemas e carencias que se consideran máis importantes así como das posibles solucións que se deberán adoptar; ademais de permitir a cooperación e o diálogo entre todos os axentes sociais implicados no tema, fomentando a creación de núcleos de sostibilidade.

DESTINATARIAS/OS

- Técnicas/os, funcionarias/os e responsables políticos da Administración Local, Provincial e Autonómica, que desenvolvan a súa actividade ou estean relacionados coas árees obxecto de estudo.
- Profesorado de ensino secundario, formación profesional e universitaria que desenvolva a súa actividade ou estea relacionado coas árees obxecto de estudo.
- Técnicos superiores en saúde ambiental, en química ambiental, en traballos forestais e de conservación do medio natural, e de xestión e organización dos recursos naturais paisaxísticos, etc.
- Técnicos e xestores de empresas que desenvolvan a súa actividade nos departamentos de calidade, medio ambiente e prevención de riscos laborais.
- Profesionais libres (farmacéuticos, médicos, veterinarios, químicos, biólogos, enxeñeiros, arquitectos, avogados, economistas, xeógrafos, psicólogos, sociólogos, licenciados en ciencias do mar, diplomados en relacóns laborais, diplomados en enfermería, etc.) que desenvolvan a súa actividade ou estean relacionados/interesados nas árees obxecto de estudo.
- Estudantes universitarios relacionados/interesados nas árees obxecto de estudo.
- Estudantes dos ciclos formativos de grao superior de saúde ambiental, de química ambiental, de traballos forestais e de conservación do medio natural, e de xestión e organización dos recursos naturais paisaxísticos, etc.

METODOLOXÍA

- Exposición por parte do profesorado e relatores do contido teórico do curso co apoio de medios audiovisuais (power point), coa presentación de relatorios técnicos e casos prácticos nos que tamén intervirán activamente o propio alumnado amosando as súas experiencias.
- Realización de visitas prácticas ao medio natural e a instalacións de interese medioambiental e sanitario.
- Mesas redondas (4).
- Exposición sobre: "O medio ambiente natural galego".

NÚMERO DE PRAZAS E DEREITOS DE INSCRICIÓN

- Número de prazas: estará limitado a 50, que se cubrirán por rigorosa orde de inscrición.
- Cota de inscrición: 30 €.
- Forma de pagamento: o aboamento efectuarase mediante transferencia bancaria ou entrega en efectivo na oficina de **Caixa Galicia**, situada na R/ Emilia Pardo Bazán, 4 – 32600 Allariz (Ourense), nº de conta: **2091 0417 76 3040008310**, especificando o nome e apelidos da persoa inscrita.
- Forma de inscrición: cubrir o boletín de inscrición, que deberá achegar co xustificante do pagamento, e presentarase / enviarase por fax / correo á Secretaría Técnica do Curso. O prazo de inscrición abrirase o luns 8 de maio, fixándose a data límite de formalizar a inscrición o venres día 19 de maio ás 14,00 horas.

DOCUMENTACIÓN

- Entregarase un maletín coa publicación do **libro do curso** e material didáctico diverso.

DIPLOMA ACREDITATIVO E CRÉDITOS DE LIBRE CONFIGURACIÓN

- O alumnado que participe con regularidade nas sesións programadas do curso, que consta de **30 horas lectivas**, recibirán un diploma acreditativo de asistencia.
- A Universidade de Vigo (UV) concederá **2 créditos de libre configuración** ao alumnado matriculado nesa Universidade que asista ao curso.

SÉ, DATAS E HORARIO

- **Sé:** salón de actos do **Centro Social O Portelo** (Rúa O Portelo nº 4 - 2º andar – 32660 Allariz).
- **Datas:** do 22 ao 25 de maio de 2006.
- **Horario:** de 16,30 a 21,00 horas (de luns a xoves). O mércores e xoves (de 10,00 a 14,00 horas) terán lugar unhas visitas prácticas (opcionais).

SECRETARÍA TÉCNICA XXVIII CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL

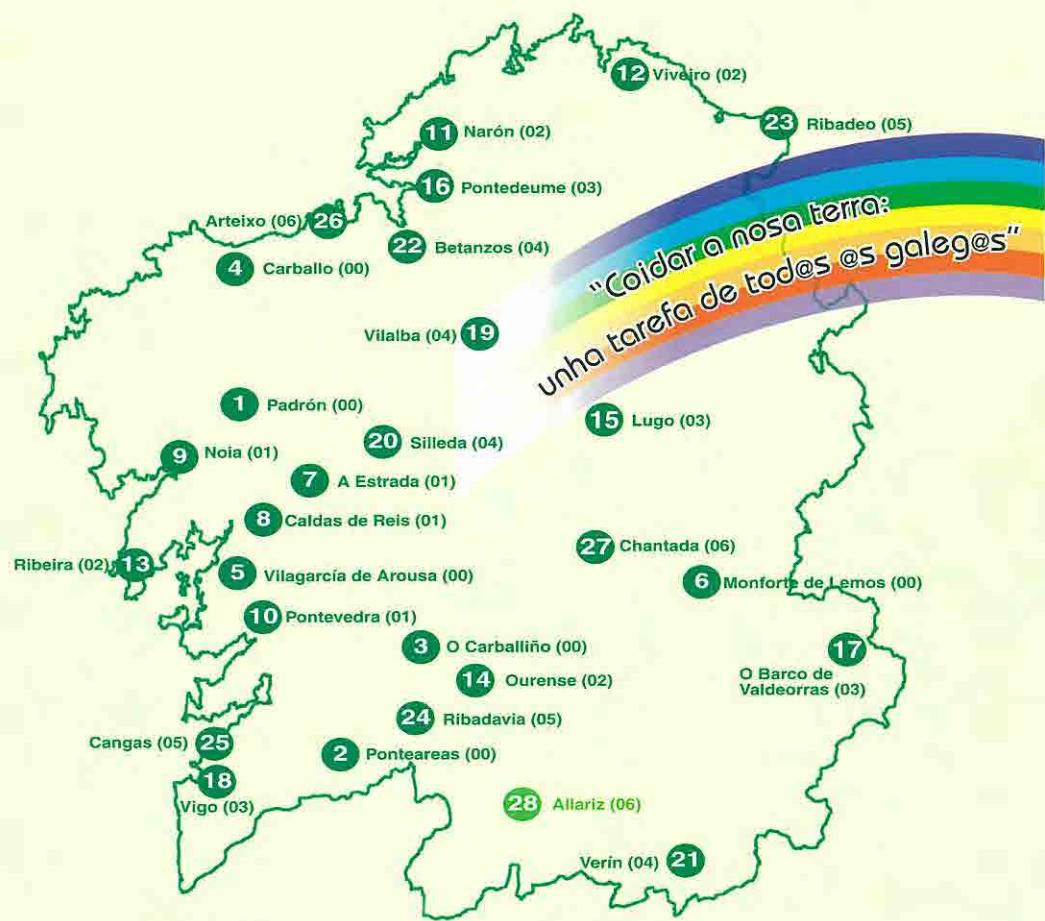
Coordinador: Bernardo Varela López

CASA DA CULTURA - CONCELLO DE ALLARIZ

Secretarias: Carmen Vidal López / Elena Rodríguez Bouzas
Rúa O Castelo, s/n.

32660 Allariz (Ourense)
Tel.: 988 44 08 59 / Fax: 988 44 08 59
E-mail: cultura@allariz.com
Páxina Web: www.allariz.com

PROGRAMA GALEGO MUNICIPIOS SAUDABLES E SOSTIBLES 2000-2006

Entidades e empresas colaboradoras

AENOR

Asociación Española de
Normalización y Certificación

 Aquagest

Applus⁺
Certification
Technological Center

 danigal
Vidrio, S.L.

 ESPINAR &
DELFIN S.L.

 Jael
joyería

novotec

 sma
Solutions Medioambientales y Agua, S.A.